

การพัฒนาวิดีโอพอดแคสต์ด้านสารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

รัชกร คงเจริญ*, ดวงรัตน์ ดีข้าว

สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

9/9 หมู่ 9 ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

Developing STOU Identity Video Podcast for Promote Lifelong Learning

Ratchakon Kongjaroen*, Duangrat Dikhua

The Office of Documentation and Information of Sukhothai Thammathirat Open University

9/9 Mu 9, Chaengwattana Rd. Bangpood, Pakkret Nonthaburi 11120

E-mail: ratchakon.kon@stou.ac.th

► รับบทความ 16 กุมภาพันธ์ 2567 ► แก้ไขบทความ 30 เมษายน 2567 ► ตอรับบทความ 13 พฤษภาคม 2567

บทคัดย่อ

สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีวิสัยทัศน์ในการเป็นห้องสมุดมหาวิทยาลัยเปิดที่มุ่งเน้นการบริการที่เป็นเลิศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาสื่อใหม่เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้ใช้บริการในยุค Digital Disruption ที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการเรียนรู้มากขึ้น จึงเป็นแนวคิดสำคัญในการพัฒนาสื่อวิดีโอพอดแคสต์ด้านสารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อผลิตสื่อดิจิทัลในการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้สามารถเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็ว ทุกที่ ทุกเวลา และสามารถเรียนรู้ได้พร้อมกับการทำกิจกรรมอื่นได้ 2) เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมการรับรู้สารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากขึ้น ในชื่อรายการ STOU Storian Podcast ในขั้นตอนการพัฒนามีดังนี้ ขั้นตอนการเตรียมการก่อนผลิต ขั้นตอนการผลิต และขั้นตอนหลังการผลิต

ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ ทำให้ได้สื่อดิจิทัลใหม่รูปแบบวิดีโอพอดแคสต์ได้ตามเป้าหมายจำนวน 1 เรื่อง/เดือน เผยแพร่ใน 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) Audio Podcast ผ่านแพลตฟอร์ม Spotify และ SoundCloud 2) Video Podcast ผ่านแพลตฟอร์ม YouTube, Facebook และเว็บไซต์ห้องสมุด มสธ. มีสถิติการเข้าชมในทุกแพลตฟอร์มรวมทั้งสิ้น 22,134 ครั้ง โดย Facebook เป็นแพลตฟอร์มที่มีการเข้าถึงวิดีโอพอดแคสต์มากที่สุด ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ ทำให้รายการ STOU Storian Podcast ติดอันดับหน้าแรกการค้นหาบน Google และผู้รับชมมีความพึงพอใจต่อรายการในภาพรวมอยู่ที่ระดับพึงพอใจมากที่สุด รวมถึงได้แสดงการมีส่วนร่วมในเชิงบวกทั้งการกดไลค์ การแชร์ การแสดงความคิดเห็น และการร่วมกิจกรรมส่งเสริมการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของห้องสมุด ด้านข้อเสนอแนะสามารถเพิ่มความน่าสนใจของวิดีโอพอดแคสต์โดยนำมาตัดเป็นรูปแบบคลิปสั้นความยาวไม่เกิน 1 นาที เพื่อเผยแพร่ช่องทางโซเชียลมีเดีย อาทิ Tiktok, YouTube Shorts และ Facebook Reels เป็นต้น เพื่อให้สามารถสื่อสารถึงกลุ่มคนฟังได้กว้างมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ

วิดีโอพอดแคสต์, พอดแคสต์, สื่อดิจิทัล, สารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ., การเรียนรู้ตลอดชีวิต

Abstract

The Office of Documentation and Information (ODI) of Sukhothai Thammathirat Open University. Its vision is to be an open university library that focuses on providing excellent services for lifelong learning. Therefore, it is important to develop new media to support learning in line with service users in the Digital Disruption era, where technology plays an increasingly important role in learning behavior. Therefore, it is an important concept in developing the STOU's identity information video podcast media with the objectives: 1) to produce digital media to support lifelong learning that can be accessed quickly and conveniently Anywhere, Anytime, and can be learned along with other activities. 2) To disseminate and promote awareness of information about STOU's identity to be more widely known under the program name STOU Storian Podcast, distributed through A variety of platforms, divided into 2 formats: Audio Podcast and Video Podcast. In the program production process, the process is as follows. pre-production preparation stage, production stage, and post-production stage.

The results of the operation resulted in a new digital media in the form of video podcasts. Achieved the goal of 1 story/month, with viewing statistics on all platforms totaling 22,134 times. STOU Storian Podcast was ranked on the first page of searches on Google for 2 episodes, and viewers were overall satisfied with the program at a satisfactory level. the most Including showing positive participation by liking, sharing, and commenting. and participating in marketing promotion activities through the library's social media.

Keywords

Video Podcast, Podcast, Digital Media, STOU Identity, Lifelong Learning

บทนำ (Introduction)

สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีพันธกิจหนึ่งด้านการรวบรวม จัดเก็บ เผยแพร่ และ จัดบริการสารสนเทศอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งถือเป็นสารสนเทศที่มีคุณค่าอันเป็นชุมทรัพย์ทางปัญญา ในอดีตมีการให้บริการและการเผยแพร่สารสนเทศอัตลักษณ์ ณ ที่ทำการของมหาวิทยาลัย ทำให้มีการเข้าถึงยากและมีการรับรู้สารสนเทศอยู่ในกลุ่มเป้าหมายที่จำกัด คือ กลุ่มนักศึกษาและบุคลากรของ มสธ. ดังนั้นจึงได้พัฒนาสื่อดิจิทัลเกี่ยวกับสารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. ในรูปแบบที่หลากหลายเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ของห้องสมุด อาทิ บทความออนไลน์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คลิปวิดีโอ นิทรรศการออนไลน์ และพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง เป็นต้น เพื่อให้การบริการมีความทันสมัย เข้าถึงได้สะดวก และสร้างการรับรู้สารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. ซึ่งเป็นสารสนเทศเฉพาะด้านให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ขยายกลุ่มเป้าหมายให้กว้างขึ้นสู่ประชาชนทั่วไป

พอดแคสต์ (Podcast) ถือเป็นสื่อทางเลือกใหม่ที่ได้รับการนิยมนิยม ลักษณะเป็นไฟล์เสียงหรือวิดีโอผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้ใช้งานสามารถรับฟังได้ผ่านแพลตฟอร์มที่หลากหลาย โดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านระยะเวลาหรือสถานที่ในการรับฟัง อีกทั้งยังสามารถดาวน์โหลดไฟล์เพื่อเก็บไว้ฟังในเวลาที่ต้องการได้ พอดแคสต์เป็นสื่อที่ได้รับความนิยมและมีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้น โดยเว็บไซต์ Statista ประเมินว่า ในปี พ.ศ. 2565 ทั่วโลกมีผู้ฟังพอดแคสต์ 424.2 ล้านคน และคาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ. 2567 ผู้ฟังพอดแคสต์จะเพิ่มเป็น 504.90 ล้านคน

จุดเด่นของพอดแคสต์ คือ เป็นสื่อไฟล์เสียงขนาดเล็ก เผยแพร่ได้ง่าย ผู้ฟังไม่ต้องจดจ่ออยู่กับภาพ สามารถทำกิจกรรมอื่นควบคู่ไปกับการเรียนรู้ด้วยตนเองที่รับฟังได้ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งสอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชว่า “ที่ไหน เวลาใด ใครก็เรียนได้” นอกจากนี้รายงานผลการศึกษาจาก Morning Consult ในปี พ.ศ. 2566 ได้ระบุว่า ผู้บริโภคนิยมพอดแคสต์แบบ Video มากกว่า Audio เนื่องจากสามารถเลือกได้ทั้งรับชมแบบวิดีโอหรือฟังเสียง ทำให้มีสมาธิกับพอดแคสต์ได้ดีขึ้น ปัจจุบันจึงนิยมพัฒนาจาก Audio Podcast มาเป็น Video Podcast มากขึ้น

ด้วยวิสัยทัศน์ของสำนักบรรณสารสนเทศในการเป็นห้องสมุดมหาวิทยาลัยเปิดที่มุ่งเน้นการบริการที่เป็นเลิศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาสื่อใหม่เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้ใช้บริการในยุค Digital Disruption ที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไป มีการค้นหาข้อมูลเพื่อการเรียนรู้มากขึ้น และชอบการทำกิจกรรมหลายอย่างได้ในเวลาเดียวกัน ส่งผลให้นิยมฟังพอดแคสต์พร้อมกับการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันเพื่อเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้การผลิตสื่อพอดแคสต์ยังสามารถพัฒนาได้สะดวกด้วยอุปกรณ์การถ่ายทำ โปรแกรมการตัดต่อและออกแบบที่มีอยู่แล้วภายในห้องสมุด ทำให้ใช้งบประมาณในการผลิตน้อย และถือเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ทันสมัย จึงเป็นแนวคิดสำคัญในการพัฒนาสื่อดิจิทัลใหม่ในรูปแบบวิดีโอพอดแคสต์ ในชื่อรายการ STOU Storian Podcast โดยคำว่า STOU เป็นตัวย่อของชื่อมหาวิทยาลัย “Sukhothai Thammathirat Open University” ส่วนคำว่า “Storian” มาจาก 2 คำประกอบกัน คือ Story หมายถึง เรื่องเล่า และ Rain มาจากคำว่า Librarian หมายถึง บรรณารักษ์ ดังนั้น STOU Storian Podcast จึงเป็นรายการที่นำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. นำเสนอทั้งในรูปแบบ Audio Podcast (คลิปเสียง) และ Video Podcast (คลิปวิดีโอ) โดยเผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของห้องสมุด

ภาพที่ 1 รายการ STOU Storian Podcast ในเว็บไซต์ห้องสมุด มสธ. (library.stou.ac.th/podcast)

วัตถุประสงค์ (Objective)

1. เพื่อพัฒนาสื่อดิจิทัลใหม่ในรูปแบบวิดีโอพอดแคสต์ด้านสารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. ในการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สามารถเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็ว ทุกที่ ทุกเวลา และสามารถเรียนรู้ได้พร้อมกับการทำกิจกรรมอื่นได้
2. เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมการรับรู้สารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากขึ้น

วิธีการดำเนินการ (Methodology)

การพัฒนาสื่อวิดีโอพอดแคสต์ในรูปแบบรายการ STOU Storian Podcast มีกระบวนการผลิต 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ภาพที่ 2 แผนผังขั้นตอนการพัฒนารายการ STOU Storian Podcast

1. ขั้นตอนเตรียมการก่อนผลิต (Pre Production)

1.1 การศึกษาค้นคว้า โดยการเข้ารับการอบรม และอ่านคู่มือในเรื่องเกี่ยวกับการผลิตสื่อวิดีโอพอดแคสต์ เพื่อให้มีความเข้าใจและมียอดความรู้สำหรับเป็นแนวปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐาน อาทิ แนวทางการผลิตพอดแคสต์ หลักการเขียนบทรายการ การใช้โปรแกรมในการตัดต่อ Adobe Premier Pro วิธีการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ ทักษะการสื่อสาร และเทคนิคการเป็นผู้ดำเนินรายการอย่างมืออาชีพ เป็นต้น

1.2 การกำหนดหัวข้อของเนื้อหาวิดีโอพอดแคสต์ เลือกเนื้อหาภายใต้ขอบเขตของสารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. 4 ด้าน ได้แก่ 1) สารสนเทศจดหมายเหตุมหาวิทยาลัย 2) สารสนเทศพระปกเกล้าศึกษา 3) สารสนเทศการศึกษาทางไกล และ 4) สารสนเทศศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน โดยพิจารณาเลือกหัวข้อเรื่อง 2 ประเภท ได้แก่ 1) Topical Content เรื่องที่อยู่ในกระแสหรือเรื่องที่ได้รับนิยม รวมถึงเหตุการณ์สำคัญ เทศกาลและวันสำคัญต่าง ๆ ข้อดี คือ เนื้อหาช่วยดึงดูดความสนใจได้มากขึ้น และ 2) Evergreen Content เนื้อหาที่ให้ความรู้ไม่เสื่อมค่าตามกาลเวลา ข้อดี คือ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ซึ่งเนื้อหาลักษณะนี้ส่งผลดีในแง่ทำให้เกิดการค้นหาคำตอบอย่างต่อเนื่องในระยะยาว ช่วยเพิ่มโอกาสให้ผู้ใช้เข้าถึงพอดแคสต์ได้มากขึ้น ดังนั้นผู้จัดทำจึงพิจารณาเลือกเล่าเรื่องให้มีความหลากหลายทั้งการให้ความรู้ และเล่าเรื่องเหตุการณ์ที่อยู่ในกระแส เพื่อเพิ่มความสนใจในการเข้าถึงวิดีโอพอดแคสต์มากขึ้น

1.3 การวางแผนการผลิต เป็นการวางแผนงานและวางแผนการเผยแพร่พอดแคสต์ในรูปแบบปฏิทิน ด้วยเครื่องมือ คือ Microsoft Planner ใน Microsoft 365 โดยตั้งเป้าหมายพอดแคสต์ที่จะเผยแพร่ในแต่ละเดือน เพื่อให้มีกำหนดวันที่แน่นอนในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน และการเผยแพร่มีความสม่ำเสมอต่อเนื่อง ซึ่งข้อดีของการผลิตพอดแคสต์อย่างต่อเนื่อง คือ ช่วยเพิ่มการรับรู้แบรนด์และการติดตามของกลุ่มเป้าหมายอยู่เสมอ

1.4 การเขียนบทรายการ (Script) ถือเป็นหัวใจของขั้นเตรียมก่อนการผลิต บทรายการถ่ายทอดในรูปแบบลักษณะการเล่าเรื่อง (Storytelling) โดยบรรณารักษ์ที่เป็นผู้ดำเนินรายการ จะรับผิดชอบการเขียนบทด้วยการศึกษาค้นคว้า

และทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างถ่องแท้ เพื่อให้เข้าใจในเรื่องราวจนสามารถนำเสนอแก่ผู้ฟังให้เข้าใจได้ง่าย และทำให้สามารถเล่าเรื่องเป็นธรรมชาติน่าฟังมากขึ้น

การเขียนบทเริ่มจาก การวางโครงเรื่อง วางหัวข้อย่อยในแต่ละประเด็น เพื่อให้การเขียนบทมีจุดหมายอยู่ในขอบเขตไม่ออกนอกเรื่องและป้องกันการพูดทวน โครงร่างสคริปต์ประกอบด้วย ไฮไลท์ > สปอตรายการ > ชื่อรายการ > ชื่อตอน > กริณนำ/แนะนำตัว > เนื้อหาโดยรวม > แก่นเนื้อหา (แบ่งเป็นประเด็นย่อยและลำดับเรื่องอย่างเชื่อมโยงกัน) > บทสรุป

สคริปต์รายการ STOU Storian Podcast Episode 9 'ศ.ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน: ผู้บุกเบิกและวางรากฐาน มสธ.' (เผยแพร่ 16 ต.ค. 66)		
ลำดับ	คำบรรยาย	สื่อประกอบ
1	ดนตรีนำเข้าสู่รายการ + Hook "...รายการ STOU Storian PODCAST เรื่องเล่าจากจดหมายเหตุและสารานุกรมอัตชีวประวัติของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สารคดี ๑ ที่ฟังได้ ทุกที่ ทุกเวลา..."	
2	วลิตีศะ ขอสันธิ์เข้าสู่รายการ STOU Storian Podcast รายการที่บอกเล่าเรื่องราวจากจดหมายเหตุและสารานุกรมอัตชีวประวัติของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช วันหนึ่งกับดิฉัน ยวีธราภรณ์ ทองแขก บรรณารักษ์จากสำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	
3	สำหรับรายการ STOU Storian วันนี้เป็นตอนพิเศษที่จะ เพื่อแสดงความไว้อาลัยแก่ผู้ก่อตั้งและอธิการบดีคนแรกของมหาวิทยาลัย นั่นก็คือ ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอ้าน ซึ่งแน่นอนว่าในแวดวงการศึกษา ต่างรู้จักท่านเป็นอย่างดี ในฐานะ นักบริหารการศึกษา ที่มีตำแหน่งสำคัญในระดับประเทศประมาณ 70 ตำแหน่ง หรือในฐานะ นักนวัตกรรม ที่มีผลงานการสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษา ที่ช่วยพัฒนาประเทศไทย ถึง 8 นวัตกรรม รวมถึงในฐานะ นักการศึกษา ที่มีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ ทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ จำนวนไม่ต่ำกว่า 1,500 ผลงาน ที่สำคัญบรรณสารสนเทศ มสธ. ได้รวบรวมและเผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์ ห้องสมุด มสธ. ซึ่งในวันนี้หากเราจะมาพูดถึงผลงานของท่าน คงพูดได้ไม่หมดในวันนี้แน่ ดังนั้นเราจะขอยุติถึงเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ มสธ. ว่าท่านมีบทบาทอย่างไรบ้าง ในการบุกเบิกและวางรากฐาน มสธ.	ภาพ อ.วิจิตร สุทธิเชิวง ภาพเว
4	แต่ก่อนอื่น เรามาทาความรู้จักกับประวัติของท่านสักเล็กน้อยก่อนนะคะ... ศ.ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน เกิดเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2477 ที่ ต.สนามจันทร์ อ.บ้านโพธิ์ จ.ฉะเชิงเทรา ด้านการศึกษา ได้เข้าเรียนที่โรงเรียนวัดท่าละอาน โรงเรียนประกอบราษฎร์บำรุง โรงเรียนประชาบาลวัดกลางบางปะกง โรงเรียนบางปะกง บรรณวิทย์ และโรงเรียนสวนกุหลาบ หลังจากนั้นเข้าศึกษาต่อที่คณะอักษรศาสตร์ และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาท่านจึงได้สอบชิงทุนมูลนิธิอิฟลูโบรท์ เพื่อศึกษาต่อระดับปริญญาโท ด้านบริหารการศึกษาที่มหาวิทยาลัยมินเนโซตา และมหาวิทยาลัยมินเนโซตาได้ให้การศึกษาคือในระดับปริญญาเอก ในด้าน การทำงาน ท่านดำรงตำแหน่งที่สำคัญมากมาย เช่น อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรญาณวิทยาราม วิทยาลัย ปัตถบงมหาวิทยาลัย รองประธานบริหารสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ นายกสมาคมมหาวิทยาลัยต่าง ๆ อาทิ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี และอธิการบดีมหาวิทยาลัยต่าง ๆ อีกหลายแห่ง ส่วนรางวัลสำคัญที่ได้รับ ประมาณ 50 รางวัล อาทิ คุณูปถัมภ์คึกคักคึกคัก จากมหาวิทยาลัยภายในและต่างประเทศ รางวัลเกียรติคุณนักบริหารการศึกษาดีเด่น รางวัลเกียรติคุณผลงานดีเด่น รางวัลข้าราชการดีเด่นครูของสภา โสภณคุณคุณเกียรติคุณ และล่าสุด คือ เหรียญคุณูปการมา เข็มติดปรีชา ประจำปี 2563 ผู้ทรงคุณวุฒิในทางศิลปวิทยา สาขาศึกษาศาสตร์	... = อานสคริปต์ ภาพฟังด้วยเด็ก

ภาพที่ 3 ตัวอย่างบทรายการ STOU Storian Podcast

1.5 การเตรียมการถ่ายทำ ในขั้นตอนนี้ดำเนินการตั้งแต่การเลือกสถานที่ถ่ายทำ ซึ่งควรเป็นห้องที่เงียบปราศจากเสียงรบกวน การติดตั้งฉากพื้นหลัง การจัดวางอุปกรณ์ประกอบฉากให้เข้ากับเนื้อหาในตอนนั้น ๆ รวมถึงการเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้งานทั้งไมโครโฟน กล้องถ่ายภาพ ไฟสตูดิโอ และการซักซ้อมความพร้อมของผู้ดำเนินรายการ เพื่อให้การพูดเป็นธรรมชาติ

2. ขั้นตอนการผลิต (Production)

2.1 การจัดทำสปอตรายการ (Jingle) เป็นเสียงตอนเปิดรายการ ความยาวประมาณ 10-12 วินาที เพื่อบอกเล่าเกี่ยวกับคอนเซ็ปต์รายการ คือ “STOU Storian Podcast รายการที่บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับจดหมายเหตุ และ สารานุกรมอัตชีวประวัติของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สารคดีที่ฟังได้ ทุกที่ ทุกเวลา” ซึ่งควรเลือกใช้เสียงและ Background Music ให้เข้ากับรูปแบบของรายการ

2.2 การออกแบบโลโก้ ด้วยโปรแกรม Canva เลือกใช้โทนสีเขียวและสีทองเป็นสีหลัก ซึ่งเป็นสีประจำมหาวิทยาลัย และเลือกใช้รูปไม้ เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงคำว่าพอดแคสต์ เพื่อสร้างการจดจำแบรนด์และโลโก้ยังบ่งบอกความเป็นตัวตนของรายการ STOU Storian Podcast

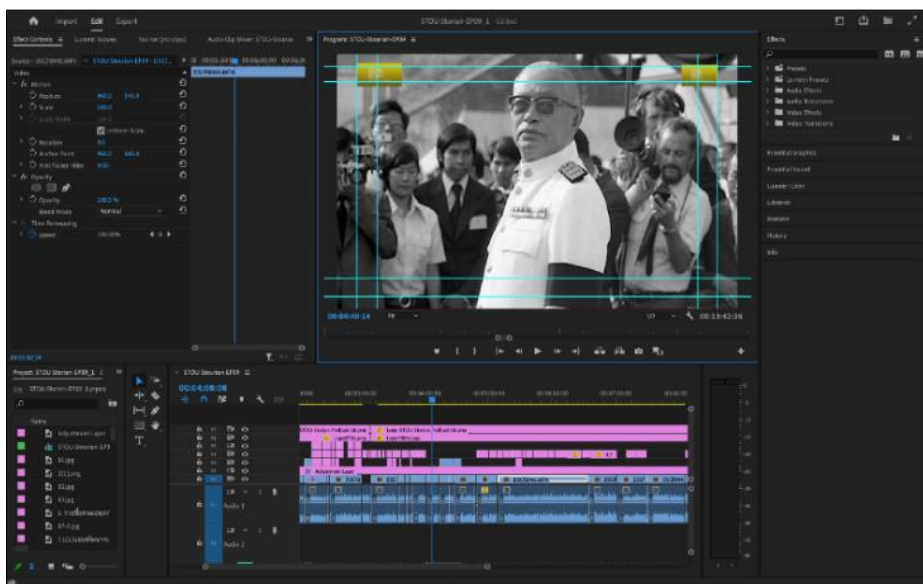
ภาพที่ 4 โลโก้รายการ STOU Storian Podcast

2.3 การบันทึกเสียงและถ่ายทำ เพื่อให้ได้พอดแคสต์ที่มีคุณภาพ องค์ประกอบหลักที่ต้องคำนึงถึง คือ (1) ผู้กำกับ ทำหน้าที่ดูแลควบคุมการถ่ายทำรายการในภาพรวม ทั้งด้านการบันทึกเสียงและการถ่ายภาพ ควบคุมความถูกต้องของเนื้อหา และการเล่าเรื่องของผู้ดำเนินรายการ (2) ผู้ดำเนินรายการ ทำหน้าที่ถ่ายทอดเนื้อหาตามบทรายการ การเล่าเรื่องจะใช้ภาษาระดับกึ่งทางการเพื่อสร้างความเป็นกันเองกับผู้ฟัง ใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมน่าฟัง และออกเสียงคำควบกล้ำอย่างชัดเจน (3) ไมโครโฟน เป็นตัวรับสัญญาณเสียง โดยจะเลือกใช้ไมค์ 2 ประเภทตามสถานการณ์ ได้แก่ ไมโครโฟนคอนเดนเซอร์ข้อดี คือ สามารถเก็บรายละเอียดเสียงได้ดีครอบคลุมและไวต่อการรับเสียง เมื่อจัดวางในฉากให้ได้ภาพภูมิทัศน์เป็นมืออาชีพ และไมโครโฟนไร้สาย มีขนาดเล็กน้ำหนักเบา ให้น้ำเสียงพูดที่มีความชัดเจน มีน้ำหนักเสียงที่ดี รองรับกับทุกอุปกรณ์ทั้งกล้องแบบ Mirrorless, DSLR หรือโทรศัพท์มือถือ (4) กล้อง สำหรับบันทึกภาพระหว่างถ่ายทำ เพื่อนำไปประกอบการตัดต่อเป็น Video Podcast

ภาพที่ 5 การบันทึกเสียงและถ่ายทำรายการ STOU Storian Podcast

2.4 การตัดต่อ เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการถ่ายทำแล้ว ในขั้นตอนการตัดต่อเริ่มต้นด้วยการถ่ายโอนไฟล์ MP4 จากกล้องสู่คอมพิวเตอร์ และใช้โปรแกรม Adobe Premier Pro ในการตัดต่อภาพและเสียง ดังนี้ การปรับแต่งเสียงเพื่อทำความสะดวกให้ปราศจากเสียงรบกวนและเพิ่มความชัดเจนของเสียงให้มากที่สุด เรียงลำดับเนื้อหา ใส่ภาพประกอบทั้งภาพนิ่ง/ภาพเคลื่อนไหว ใส่เอฟเฟกต์ ใส่คำบรรยาย และใส่เสียงเพลงประกอบคลิป เพื่อให้ได้วีดิโอพอดแคสต์ที่มีความยาวประมาณ 10 - 15 นาที/ตอน

ภาพที่ 6 การตัดต่อรายการ Podcast ด้วยโปรแกรม Adobe Premier Pro

2.5 การออกแบบปกพอดแคสต์ ภาพปกพอดแคสต์เป็นกุญแจสำคัญด้านแรกที่ช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ฟัง ซึ่งการออกแบบปกพอดแคสต์ STOU Storian Podcast ใช้เทคนิคศิลปะติดปะต่อ (Collage Art) คือ การนำภาพประกอบของเนื้อหาตอนนั้น ๆ มาตัดแปะต่อกัน โดยจัดวางองค์ประกอบศิลป์ผู้ถูกเป็นเรื่องราวอย่างมีความหมายบนพื้นหลัง ด้วยโปรแกรม Canva ซึ่งภาพปกที่ดีต้องสามารถถ่ายทอดสาระสำคัญของพอดแคสต์ได้ และมีการเลือกใช้โทนสีของภาพปกอย่างมีเอกลักษณ์ ให้คลุมโทนไปในทิศทางเดียวกันด้วยสีเขียวและสีทอง ซึ่งเป็นสีประจำมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการสร้างแบรนด์ทำให้รายการเป็นที่รู้จักและสร้างการจดจำได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 7 ภาพปกพอดแคสต์ STOU Storian Podcast ด้วยเทคนิคศิลปะติดปะต่อ (Collage Art)

3. ขั้นตอนหลังการผลิต (Post Production)

3.1 การเผยแพร่ เป็นการนำไฟล์วิดีโอพอดแคสต์ที่ตัดต่อเสร็จสมบูรณ์และตรวจสอบความเรียบร้อยแล้ว นำมาอัปโหลดเผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้ใช้บริการมีทางเลือกในการเข้าถึงสารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. ได้ตามความต้องการและอย่างสะดวก โดยแบ่งการเผยแพร่ไฟล์พอดแคสต์เป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1) Audio Podcast เผยแพร่ในรูปแบบคลิปเสียงสำหรับการฟังเป็นหลัก ผ่านแพลตฟอร์ม ดังนี้

- Spotify > www.stou.ac.th/link/Mrfer
- SoundCloud > www.stou.ac.th/link/unfJy

2) Video Podcast เผยแพร่ในรูปแบบคลิปวิดีโอสำหรับการฟังเสียงและรับชมแบบวิดีโอ ผ่านแพลตฟอร์ม ดังนี้

- YouTube > www.stou.ac.th/link/xlDmi
- Facebook > www.stou.ac.th/link/c2Hx2
- เว็บไซต์ห้องสมุด มสธ. > www.stou.ac.th/link/cEpYz

ภาพที่ 8 แพลตฟอร์มในการเผยแพร่วิดีโอพอดแคสต์

3.2 การประชาสัมพันธ์ ได้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์และออนไลน์ เพื่อเป็นการกระจายการรับรู้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายและประชาชนทั่วไปที่สนใจได้มากขึ้น ดังนี้

- 1) Facebook ได้แก่ เพจห้องสมุด มสธ. เพจมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช และ เพจ STOU News นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมการตลาดกระตุ้นการรับรู้ผ่านเพจห้องสมุด มสธ. เช่น เกมตอบคำถาม และกิจกรรมร่วมตอบแบบสอบถามลุ้นรับรางวัล เป็นต้น เพื่อทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ถือเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างห้องสมุดกับแฟนเพจ
- 2) Line Official Account ของห้องสมุด มสธ. และ Line ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
- 3) สื่อเสียงตามสายของมหาวิทยาลัย ออกอากาศรายการในช่วงเที่ยงและช่วงเย็นของทุกวันทำการ
- 4) ป้ายประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด โดยเลือกติดโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ในจุดที่สามารถมองเห็นได้ง่าย เช่น จุดบริการยืม-คืน บริเวณทางเข้าหน้าห้องสมุด และไนลิฟต์ เป็นต้น

ภาพที่ 9 กิจกรรมการตลาดกระตุ้นการรับรู้ผ่านเพจห้องสมุด มสธ.

การประชาสัมพันธ์ได้สร้างความน่าสนใจต่อวิดีโอพอดแคสต์ ด้วยการออกแบบและจัดทำภาพประกอบศิลป์อย่างสวยงาม การเขียนเนื้อหาข่าวประชาสัมพันธ์ให้ดึงดูด น่าสนใจ และการใส่ link ช่องทางการรับฟังในเนื้อหาและภาพประกอบข่าว เพื่อเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงวิดีโอพอดแคสต์ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

3.3 การประเมินผล หลังจากดำเนินการตามกระบวนการผลิต การเผยแพร่ และการประชาสัมพันธ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ได้ทำการประเมินผลการดำเนินงานใน 2 รูปแบบ ดังนี้

- 1) การประเมินผลในเชิงสถิติการเข้าถึง
 - แพลตฟอร์ม Spotify และ SoundCloud ดูสถิติผ่านระบบหลังบ้านของแพลตฟอร์มนั้น ๆ

- แพลตฟอร์ม YouTube และ ใช้เครื่องมือ YouTube Analytics ในการรวบรวมสถิติการเข้าถึง การแสดงความคิดเห็น การแสดงความรู้สึก และการแชร์

- แพลตฟอร์ม Facebook ใช้เครื่องมือ Facebook Insight ในการรวบรวมสถิติการเข้าถึง การแสดงความคิดเห็น การแสดงความรู้สึก และการแชร์

- แพลตฟอร์มเว็บไซต์ห้องสมุด มสธ. ใช้เครื่องมือ Google Analytics ในการวิเคราะห์และเก็บข้อมูลสถิติการเข้าชมเว็บไซต์ เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาวิดีโอพอดแคสต์ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น

2) การประเมินในเชิงคุณภาพ ด้วยแบบสอบถามออนไลน์โดยใช้เครื่องมือ Google Form เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลระดับความพึงพอใจต่อรายการ STOU Storian Podcast จากผู้ติดตามรายการ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ช่องทางการเข้าถึง ระดับความพึงพอใจต่อรายการในด้านต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนะนำเนื้อหาที่ต้องการให้รายการนำเสนอ

ผลการดำเนินการและอภิปรายผล (Result and Discussion)

การพัฒนาสื่อดิจิทัลใหม่ในรูปแบบวิดีโอพอดแคสต์ด้านสารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. เพื่อเผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ห้องสมุด ทำให้ผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ

ผลผลิตสื่อดิจิทัลใหม่รูปแบบวิดีโอพอดแคสต์ภายใต้ชื่อรายการ STOU Storian Podcast ได้ตามเป้าหมาย คือ จำนวน 1 เรื่อง/เดือน มีกำหนดเผยแพร่ทุกวันที่ 16 ของเดือน เวลา 19.00 น. ความยาวเฉลี่ยต่อตอนประมาณ 10-15 นาที ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตเกี่ยวกับสารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. 4 ด้าน ได้แก่ 1) สารสนเทศจดหมายเหตุมหาวิทยาลัย 2) สารสนเทศพระปกเกล้าศึกษา 3) สารสนเทศการศึกษาทางไกล และ 4) สารสนเทศศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน โดยเริ่มดำเนินการพัฒนาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2566 จนถึงปัจจุบัน (เดือนพฤศจิกายน 2566) มีวิดีโอพอดแคสต์จำนวนรวมทั้งสิ้น 10 ตอน ดังภาพ

ตอนที่	ชื่อเรื่อง	ประเภทสารสนเทศ	สถิติการรับชม (ครั้ง)					ผลรวม
			Spotify	Sound Cloud	Youtube	Facebook	เว็บไซต์ห้องสมุด	
1	จดหมายเหตุ	จดหมายเหตุมหาวิทยาลัย	3	17	277	1,600	246	2,143
2	พิธีพระราชทานปริญญาบัตร	จดหมายเหตุมหาวิทยาลัย	1	15	529	4,300	454	5,299
3	ครูวิทยฐานะ	จดหมายเหตุมหาวิทยาลัย	0	11	319	771	1,002	2,103
4	น้อมรำลึกวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว	พระปกเกล้าศึกษา	0	3	236	408	259	906
5	การเรียนรู้ตลอดชีวิตแบบบัณฑิต มสธ.	การศึกษาทางไกล	0	15	253	1,900	159	2,327
6	จุดเริ่มต้นภาพยนตร์...สู่พระราชนิพนธ์พระปกเกล้าฯ	พระปกเกล้าศึกษา	0	13	208	315	516	1,052
7	ก้าวแรกก่อนจะเป็นมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	จดหมายเหตุมหาวิทยาลัย	0	15	152	2,600	201	2,968
8	มสธ. มหาวิทยาลัยเปิดดีเด่นของโลก	จดหมายเหตุมหาวิทยาลัย	0	13	172	780	100	1,065
9	ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ผู้บุกเบิกและวางรากฐาน มสธ.	ศ.ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน	5	30	133	3,400	324	3,892
10	พระราชประวัติการศึกษาในรัชกาลที่ 7	พระปกเกล้าศึกษา	2	53	75	114	135	379
ผลรวม			11	185	2,354	16,188	3,396	22,134

ภาพที่ 10 ผลผลิตวิดีโอพอดแคสต์ภายใต้ชื่อรายการ STOU Storian Podcast

จากตารางสรุปผลการพัฒนาวิดีโอพอดแคสต์ด้านสารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. เผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ทั้งหมด 5 ช่องทาง โดยแบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) Audio Podcast เผยแพร่รูปแบบคลิปเสียง สำหรับการฟังเป็นหลักผ่านแพลตฟอร์ม Spotify และ SoundCloud (2) Video Podcast เผยแพร่รูปแบบคลิปวิดีโอ สำหรับการฟังเสียงและรับชม

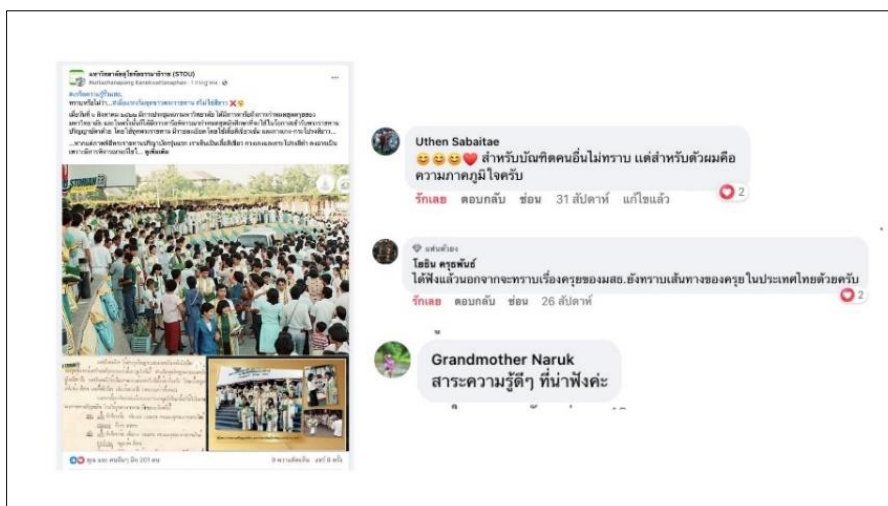
แบบวิดีโอ ผ่านแพลตฟอร์ม YouTube, Facebook และเว็บไซต์ห้องสมุด มสธ. เพื่อให้ผู้ใช้บริการมีทางเลือกในการเข้าถึงสารสนเทศเอกลักษณ์ มสธ. ได้อย่างสะดวกผ่านช่องทางที่หลากหลาย พบว่า รายการ STOU Storian Podcast ทั้งหมด 10 ตอน มีสถิติการรับชมในทุกแพลตฟอร์มรวมทั้งสิ้น 22,134 ครั้ง สำหรับแพลตฟอร์มที่มีการเข้าถึงวิดีโอพอดแคสต์มากที่สุด คือ Facebook มีสถิติการรับชมรวมทั้งสิ้น 16,188 ครั้ง รองลงมา คือ เว็บไซต์ห้องสมุด มสธ. มีสถิติการรับชมรวมทั้งสิ้น 3,396 ครั้ง และลำดับถัดมา คือ YouTube มีสถิติการรับชมรวมทั้งสิ้น 2,354 ครั้ง

วิดีโอพอดแคสต์ตอนที่ได้รับความนิยมรวมทุกแพลตฟอร์มสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 พิธีพระราชทานปริญญาบัตร มีสถิติการรับชมรวมทั้งสิ้น 5,299 ครั้ง อันดับที่ 2 ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน ผู้บุกเบิกและวางรากฐาน มสธ. มีสถิติการรับชมรวมทั้งสิ้น 3,892 ครั้ง และ อันดับที่ 3 ก้าวแรกก่อนจะเป็นมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช มีสถิติการรับชมรวมทั้งสิ้น 2,968 ครั้ง

ภาพที่ 11 วิดีโอพอดแคสต์ตอนที่ได้รับความนิยมสูงสุด 3 อันดับแรก

ผลการประชาสัมพันธ์รายการ STOU Storian Podcast ทั้งหมด 10 ตอน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ Facebook พบว่า มีสถิติการมีส่วนร่วมจำนวนรวมทั้งสิ้น 2,146 ครั้ง การกดไลค์ 1,680 ครั้ง การแสดงความคิดเห็น 24 ครั้ง และการแชร์ 19 ครั้ง ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า สื่อประเภท Facebook ทำให้เกิดการสื่อสารแบบสองทางระหว่างผู้สื่อสารและผู้รับสาร เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้รับสารซักถาม มีการโต้ตอบกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อาทิ การกดไลค์ การแสดงความคิดเห็น การโหวต การทำแบบประเมิน เป็นต้น ทำให้สามารถที่จะตอบสนองต่อกันเพื่อสร้างความเข้าใจได้อย่างชัดเจน และนำไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นได้

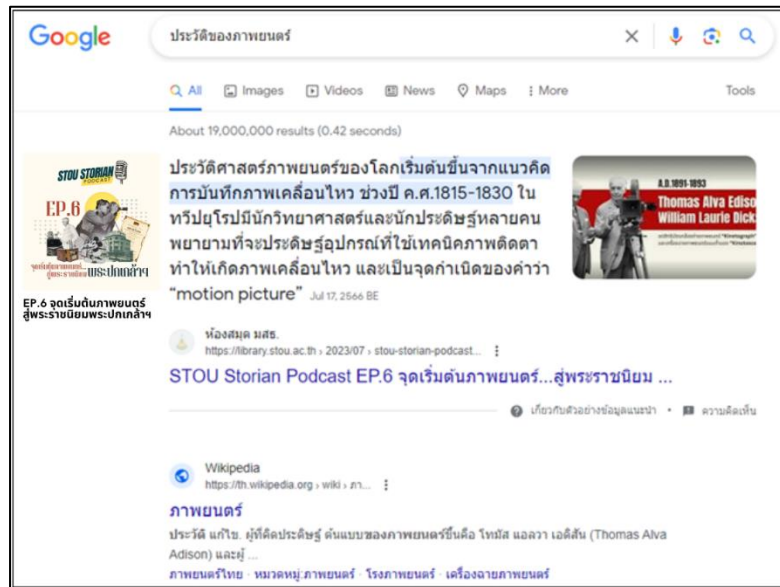

ภาพที่ 12 การแสดงความคิดเห็นต่อรายการ STOU Storian Podcast ผ่าน Facebook

2. ผลการดำเนินงานในเชิงคุณภาพ

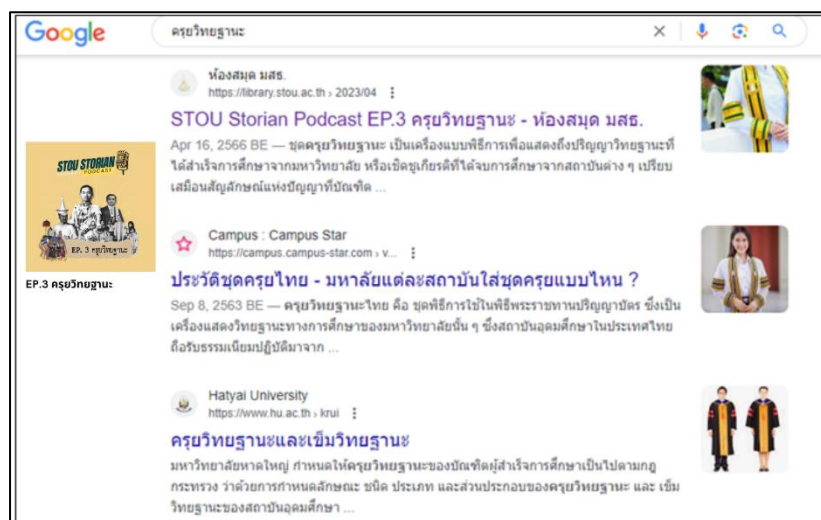
2.1 รายการ STOU Storian Podcast ติดอันดับหน้าแรก Google การพัฒนารายการพอดแคสต์ด้วย กระบวนการสร้างสรรค์เนื้อหาที่มีประโยชน์ ทำให้ติดอันดับหน้าแรกการค้นหาบน Google ได้แก่

1) STOU Storian Podcast EP.6 จุดเริ่มต้นภาพยนตร์...สู่พระราชนิมพระปกเกล้าฯ จากการค้นด้วยคำสำคัญ คือ ประวัติภาพยนตร์ ความหมายของภาพยนตร์ ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ และประวัติของภาพยนตร์

ภาพที่ 13 รายการ STOU Storian Podcast ติดอันดับหน้าแรก Google

2) STOU Storian Podcast EP.3 ครูวิทยฐานะ จากการค้นด้วยคำสำคัญ คือ ครู มสธ. ครูวิทยฐานะ และชุดครู มสธ.

ภาพที่ 14 รายการ STOU Storian Podcast ติดอันดับหน้าแรก Google

ผลของการคัดเลือกและสร้างสรรค์เนื้อหาวิดีโอพอดแคสต์ในลักษณะ Evergreen Content ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ให้ความรู้ มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ คือ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ซึ่งมีข้อดี คือ ทำให้เกิดการค้นหอย่างต่อเนื่องบน Search Engine ในระยะยาว ช่วยเพิ่มโอกาสให้ผู้เข้าฟังพอดแคสต์ได้มากขึ้น และช่วยในการขยายกลุ่มเป้าหมายให้กว้างขึ้นสู่กลุ่มประชาชนทั่วไป

2.2 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรายการ STOU Storian Podcast

การประเมินความพึงพอใจต่อรายการ STOU Storian Podcast ได้ดำเนินการประเมินโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ที่สร้างด้วยเครื่องมือ Google Form และทำการประชาสัมพันธ์ผ่านเพจห้องสมุด มสธ. และ Line Official Account ของห้องสมุด มสธ. กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้ใช้บริการห้องสมุดและแฟนเพจของห้องสมุด ระยะเวลาการเก็บข้อมูลตั้งแต่ ตุลาคม – พฤศจิกายน 2566 มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 56 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

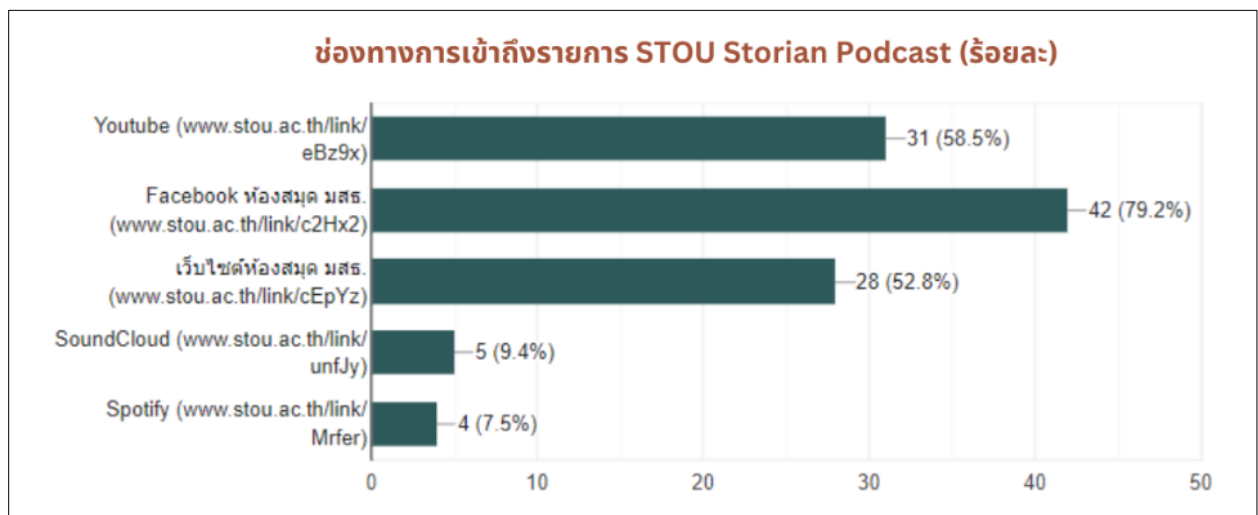
1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับ	รายการคำถาม		จำนวน (n)	ร้อยละ
1	เพศ	หญิง	34	60.7
		ชาย	22	39.3
2	ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	3.6
		ปริญญาตรี	40	71.4
		ปริญญาโท	12	21.4
		ปริญญาเอก	2	3.6
3	อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	1	1.8
		20 – 30 ปี	21	37.5
		31 – 40 ปี	12	21.4
		41 – 50 ปี	10	17.9
		51- 60 ปี	10	17.9
		มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	2	3.6
4	สถานภาพ	บุคลากร มสธ.	17	30.4
		นักศึกษา มสธ.	26	46.4
		บุคคลทั่วไป	12	21.4
		ศิษย์เก่า มสธ.	1	1.8

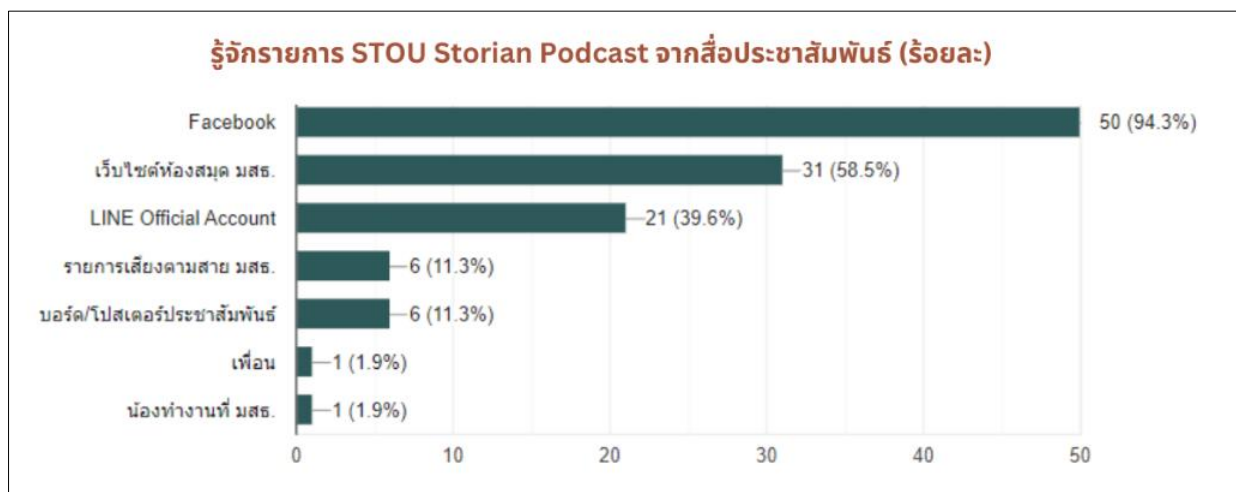
จากตารางผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.7 โดยจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.4 รองลงมา คือ ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 21.4 มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมา คือ 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.4 มีสถานภาพเป็นนักศึกษา มสธ. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมา คือ บุคลากรสายสนับสนุน มสธ. และบุคคลทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 30.4 และ 21.4 ตามลำดับ

2) ช่องทางการเข้าถึงรายการ STOU Storian Podcast

ภาพที่ 15 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรายการ STOU Storian Podcast

ผลการตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้รับชมเข้าถึงรายการจากช่องทาง Facebook ห้องสมุด มสธ. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.2 รองลงมา คือ YouTube คิดเป็นร้อยละ 58.5 และเว็บไซต์ห้องสมุด มสธ. คิดเป็นร้อยละ 52.8

ภาพที่ 16 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรายการ STOU Storian Podcast

3) รู้จักรายการ STOU Storian Podcast จากสื่อประชาสัมพันธ์

ผลการตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้รับชมส่วนใหญ่รู้จักรายการ STOU Storian Podcast จาก Facebook ห้องสมุด มสธ. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.3 รองลงมา คือ เว็บไซต์ห้องสมุด มสธ. คิดเป็นร้อยละ 58.5 และ Line Official Account ห้องสมุด มสธ. คิดเป็นร้อยละ 39.6

4) ความพึงพอใจต่อรายการ STOU Storian Podcast

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรายการ STOU Storian Podcast

ลำดับ	รายการคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	SD	ระดับความพึงใจ
1.	ความเหมาะสมด้านระยะเวลาของรายการ	4.50	90.00	0.63	มาก
2.	เนื้อหาที่น่าสนใจ หลากหลาย และทันต่อสถานการณ์	4.61	92.14	0.52	มากที่สุด
3.	ผู้ดำเนินรายการถ่ายทอดได้น่าสนใจและเข้าใจง่าย	4.64	92.86	0.52	มากที่สุด
4.	คุณภาพเสียง ภาพประกอบ และการตัดต่อ	4.68	93.57	0.50	มากที่สุด
5.	ภาพปรายการสวยงามและดึงดูดให้ติดตาม	4.71	94.29	0.56	มากที่สุด
6.	ช่องทางในการรับฟังรับชมเข้าถึงได้อย่างสะดวก	4.73	94.64	0.44	มากที่สุด
7.	การประชาสัมพันธ์มีความครอบคลุมทั่วถึง	4.54	90.71	0.60	มากที่สุด
8.	ได้รับประโยชน์และทำให้รู้จักสารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. เพิ่มขึ้น	4.68	93.57	0.47	มากที่สุด
9.	ความพึงพอใจในภาพรวมที่มีต่อรายการ	4.68	93.57	0.47	มากที่สุด
รวม		4.64	92.82	0.52	มากที่สุด

จากตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้ ความพึงพอใจในภาพรวมที่มีต่อรายการ STOU Storian Podcast อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ด้านผลความพึงพอใจเมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า อันดับแรก คือ ด้านช่องทางในการรับฟังรับชมเข้าถึงได้อย่างสะดวก (ค่าเฉลี่ย = 4.73) รองลงมา คือ ด้านภาพปรายการสวยงามและดึงดูดให้ติดตาม (ค่าเฉลี่ย = 4.71) ลำดับถัดมา คือ ด้านคุณภาพเสียง ภาพประกอบ และการตัดต่อ และด้านการได้รับประโยชน์และทำให้รู้จักสารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. เพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย = 4.68) และด้านผู้ดำเนินรายการถ่ายทอดได้น่าสนใจและเข้าใจง่าย (ค่าเฉลี่ย = 4.64) ตามลำดับ

5) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ภาพที่ 17 ผลการประเมินความความพึงพอใจต่อรายการ STOU Storian Podcast

ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีการแสดงความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ 1) เพิ่มรูปแบบคลิปสั้นประมาณ 1 นาที 2) ประชาสัมพันธ์ให้ถึงคนทุกเจน 3) ควรนำบุคคลที่มีชื่อเสียงมาเป็นผู้ดำเนินรายการ เพื่อเป็นอีกหนึ่งช่องทางประชาสัมพันธ์ทำให้เกิดผู้ติดตามแบบห่วงโซ่ 4) อยากให้เนื้อหาสั้นและกระชับกว่านี้ เพื่อความเหมาะสมของระยะเวลาในการรับชม 5) จัดทำรายการได้ดีมาก มีความตั้งใจและใส่ใจนำเสนอเรื่องที่มีประโยชน์แก่ผู้รับชม ขอเป็นกำลังใจให้แก่คณะทำงานทุกท่าน และ 6) รับฟังรับชมเข้าถึงได้สะดวก

ด้านหัวข้อที่ต้องการให้รายการ STOU Storian Podcast นำเสนอในอนาคต สรุปได้ดังนี้ 1) ประวัติ มสธ. ในด้าน สถานที่สำคัญ บุคคลสำคัญ และผลงานดีเด่น 2) ประวัติความเป็นมาของสาขาวิชา 3) การพัฒนาการเรียน 4) บริการของห้องสมุด มสธ. และ 5) มสธ. กับความหลากหลายทางวัฒนธรรม

จากข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นที่ได้รับ ถือเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อผู้พัฒนาอย่างยิ่งในแง่การนำไปปรับปรุงและพัฒนารายการ STOU Storian Podcast ให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น ทั้งด้านการติดต่อ การประชาสัมพันธ์ และการเลือกเนื้อหาให้ตรงตามความต้องการของผู้รับชม ด้านคำชมถือเป็นกำลังใจสำคัญให้แก่ทีมงานในการพัฒนารายการให้มีความน่าสนใจและน่าติดตามมากขึ้น

บทสรุป (Conclusion)

วิดีโอพอดแคสต์ถือเป็นสื่อดิจิทัลใหม่ที่เป็นทางเลือกสำหรับการเผยแพร่สารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. ซึ่งเป็นสารสนเทศเฉพาะด้าน เพื่อส่งเสริมการรับรู้สารสนเทศให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากขึ้น และเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สามารถเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็ว ทุกที่ ทุกเวลา ได้ด้วยอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อผ่านอุปกรณ์ตัวกลาง เช่น โทรศัพท์มือถือ เครื่องคอมพิวเตอร์ ฯลฯ โดยผู้ฟังมีทางเลือกในการเข้าถึงได้จากแพลตฟอร์มที่หลากหลาย อาทิ Spotify, SoundCloud, YouTube และ Facebook เป็นต้น รวมถึงวิดีโอพอดแคสต์ถือเป็นสื่อที่พัฒนาต่อยอดมาจากพอดแคสต์แบบดั้งเดิมที่เป็นรูปแบบไฟล์เสียง ซึ่งถือเป็นการเพิ่มทางเลือกให้ผู้รับบริการสามารถเลือกรูปแบบได้ตามความต้องการ ทั้งการรับชมแบบวิดีโอหรือการฟังเสียง นอกจากนี้ยังสามารถเลือกเวลาที่ต้องการรับฟังรับชมวิดีโอพอดแคสต์ได้ตามความสะดวก และเป็นสื่อที่ให้ผู้ฟังสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านแพลตฟอร์มได้

จากผลการดำเนินงานพัฒนาวิดีโอพอดแคสต์ด้านสารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. สามารถสรุปผลได้เป็นแนวทางการพัฒนาเพื่อให้ได้สื่อดิจิทัลใหม่ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การเผยแพร่วิดีโอพอดแคสต์ควรเผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มที่หลากหลาย เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกแก่ผู้ฟังให้สามารถเข้าถึงวิดีโอพอดแคสต์ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว สามารถเรียนรู้ได้ตามความต้องการทุกที่ ทุกเวลา ถือเป็นการใช้กลยุทธ์การเล่าเรื่องข้ามสื่อแบบ Cross Media Storytelling คือ นำเนื้อหาเดียวกันเผยแพร่ซ้ำในหลายช่องทาง ซึ่งเป็นแนวทางที่ผู้ผลิตพอดแคสต์นิยมใช้ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ตัวอย่างผู้ผลิตของไทย เช่น Salmon Podcast และ The Standard เป็นต้น (ศิวพร สุกฤตตานนท์, 2566) จากผลการพัฒนาพบว่า แพลตฟอร์ม Spotify, SoundCloud, YouTube, Facebook และเว็บไซต์ เป็นแพลตฟอร์มที่ได้ความนิยมในปัจจุบัน เนื่องจากเข้าถึงง่ายและใช้ต้นทุนต่ำ โดยเฉพาะ Facebook เป็นแพลตฟอร์มที่สำคัญในการสร้างการรับรู้ต่อวิดีโอพอดแคสต์ และเป็นช่องทางการเผยแพร่ที่มีสถิติการรับชมมากที่สุด สำหรับองค์ประกอบสำคัญในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์บน Facebook ควรนำเสนอผ่านภาพประกอบ ภาพกราฟิกที่ออกแบบอย่างสวยงาม ซึ่งมีส่วนช่วยสร้างความน่าสนใจในการกดฟัง การเขียนคำบรรยาย (Caption) ต้องสร้างความน่าสนใจให้ได้ในระยะเวลาอันสั้นและใช้ภาษาที่กระชับ การใส่ link การรับฟังรายการบนรูปภาพเป็นการช่วยลดขั้นตอนการเข้าถึง และสุดท้ายคือการติดตามวัดผลและเก็บสถิติการเผยแพร่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาวิดีโอพอดแคสต์ให้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ดิวิช ประภายนต์ และปฐมมา สตะเวทิน, 2564)

2. การพัฒนาวิดีโอพอดแคสต์ให้มีความต่อเนื่องและมีการวางแผนการออกอากาศอย่างเหมาะสม โดยผู้พัฒนารายการ STOU Storian Podcast มีกำหนดการเผยแพร่อย่างต่อเนื่องเดือนละ 1 ตอน เผยแพร่ในทุกวันที่ 16 ของเดือน เวลา 19.00 น. ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนภดล ร่มโพธิ์ และศากุน บุญอิต (2564) ได้ระบุไว้ในการสรุปผลว่า โดยส่วนใหญ่ผู้จัดพอดแคสต์จะเลือกเวลาออกอากาศ 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงเช้า เวลาประมาณ 05.00–09.00 น. และช่วงเย็น เวลาประมาณ 16.00–20.00 น. ซึ่งจะเป็นช่วงเวลาก่อนและหลังทำงาน ซึ่งผู้ฟังสะดวกในการรับฟัง ด้านความยาวของวิดีโอพอดแคสต์ต่อตอนประมาณ 10-15 นาที ถือว่ามีความเหมาะสม กระชับ ใช้ระยะเวลาในการเล่าเรื่องไม่ยาวนานจนเกินไป และครอบคลุมเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละประเด็น โดยสอดคล้องกับการศึกษาของดิวิช ประภายนต์ และปฐมมา สตะเวทิน (2564) ได้ระบุว่า ภาพรวมความยาวของรายการพอดแคสต์ในแต่ละตอนนั้นมีผลต่อการตัดสินใจเลือกฟัง และกลุ่มตัวอย่างหลายคนดูระยะเวลาความยาวก่อนการเลือกเข้าฟัง ช่วงระยะเวลาที่กลุ่มตัวอย่างนิยมฟังอยู่ที่ช่วงเวลา 10-40 นาที โดยที่ช่วงเวลา 10-20 นาที

และ 30-40 นาที เป็นช่วงเวลาที่คนเลือกฟังมากที่สุด เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ว่างในการฟัง หรือระยะช่วงเวลาที่คนสามารถมีสมาธิตั้งใจฟังต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

3. การพัฒนาวิดีโอพอดแคสต์โดยให้ความสำคัญกับเนื้อหาให้มีความหลากหลาย ซึ่งจากผลการพัฒนาพบว่า เนื้อหาตอนที่ได้รับคามนิยมรวมทุกแพลตฟอร์มสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับแรก เรื่องพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ซึ่งตอนนี้เผยแพร่ในช่วงการจัดงานรับปริญญาของ มสธ. ถือเป็นเหตุการณ์ที่กำลังเป็นกระแส จึงทำให้วิดีโอพอดแคสต์ที่เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพิธีพระราชทานปริญญาบัตรได้รับความสนใจในการค้นหาและเข้ามารับฟังมากที่สุด โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษา มสธ. อันดับที่ 2 เรื่องศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ผู้บุกเบิกและวางรากฐาน มสธ. เป็นตอนที่จัดขึ้นเพื่อรำลึกถึงอธิการบดีคนแรกและผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยที่ถึงแก่อนิจกรรม ซึ่งได้รับความสนใจจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษาและบุคลากรของ มสธ. รวมไปถึงประชาชนทั่วไปที่ให้ความสนใจ ด้านอันดับที่ 3 เรื่องก้าวแรกก่อนจะเป็นมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช เป็นเนื้อหาด้านสาระความรู้เกี่ยวกับประวัติการก่อตั้ง มสธ. ซึ่งเผยแพร่ในช่วงวันสถาปนามหาวิทยาลัย ดังนั้นผู้จัดทำจึงเลือกเนื้อหาในแต่ละตอนเป็นเนื้อหาที่ให้ความรู้มีประโยชน์ เนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ และเรื่องราวที่กำลังเป็นกระแส เพื่อให้วิดีโอพอดแคสต์ได้รับความสนใจจากกลุ่มผู้ฟังทั้งกลุ่มเป้าหมายและประชาชนผู้สนใจทั่วไป และนอกจากนี้ต้องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ฟังมากขึ้น ซึ่งมีได้หลายวิธี อาทิ การจัดทำแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจต่อรายการ การเก็บสถิติจากการแสดงความเห็นและข้อเสนอแนะที่ส่งมาผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของห้องสมุด

ข้อเสนอแนะและแนวทางพัฒนา

1. ระดับองค์กรควรให้การสนับสนุนทั้งในเรื่องอุปกรณ์ เทคโนโลยี และการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะด้านการผลิตสื่อพอดแคสต์ รวมถึงสนับสนุนให้มีการจัดอบรมในหัวข้อที่เกี่ยวข้อง อาทิ การเขียนบทรายการ ทักษะพิธีกรรายการพอดแคสต์ และเทคนิคการตัดต่อ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถพัฒนาสื่อพอดแคสต์ได้อย่างมีคุณภาพ

2. วิดีโอพอดแคสต์เพิ่มความน่าสนใจได้โดยการนำมาตัดต่อใหม่ในรูปแบบคลิปวิดีโอสั้นความยาว 1 นาที เพื่อเผยแพร่ช่องทางโซเชียลมีเดียที่กำลังได้รับความนิยม อาทิ Tiktok, YouTube Shorts และ Facebook Reels เป็นต้น ด้วยการเล่าเรื่องอย่างกระชับให้เข้าใจได้อย่างรวดเร็ว และผสมผสานความคิดสร้างสรรค์ในการสื่อสาร ทำให้สามารถสื่อสารถึงกลุ่มคนฟังได้กว้างมากยิ่งขึ้น

การนำไปใช้ประโยชน์

การพัฒนาวิดีโอพอดแคสต์ด้านสารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. ทำให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาบริการสารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. ซึ่งเป็นสารสนเทศเฉพาะด้าน แต่เดิมในอดีตการรับรู้ยังอยู่ในวงจำกัด คือ กลุ่มนักศึกษาและบุคลากรของ มสธ. เท่านั้น รวมถึงการเข้าถึงสารสนเทศค่อนข้างยาก เนื่องจากมีการให้บริการเฉพาะที่ทำการ มสธ. การพัฒนาสื่อดิจิทัลในรูปแบบวิดีโอพอดแคสต์จึงถือเป็นการให้บริการสารสนเทศเชิงรุกที่ทันสมัย ช่วยส่งเสริมให้เกิดการรับรู้และการใช้สารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. มากขึ้น ได้อย่างสะดวก ทุกที่ ทุกเวลา สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการในยุคดิจิทัลที่สนใจ

2. ด้านผู้ใช้บริการ วิดีโอพอดแคสต์เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงสารสนเทศอัตลักษณ์ มสธ. ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เรียนรู้ได้ทุกที่และทุกเวลาผ่านแพลตฟอร์มที่หลากหลาย ผู้ใช้บริการสามารถเลือกฟังเนื้อหาที่ตนเองสนใจได้ตามความต้องการ (On-Demand) สอดรับกับรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในยุค Digital Disruption ที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญ ทำให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อออนไลน์มากขึ้น

3. ด้านผู้ปฏิบัติงาน ได้พัฒนาทักษะ Hard Skills ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ การใช้โปรแกรมตัดต่อ Adobe Premier Pro โปรแกรมการออกแบบ Canva และการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เป็นการเพิ่มทักษะของผู้ปฏิบัติงานให้มีความทันสมัยเท่าทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง และได้พัฒนาทักษะ Soft

Skills การใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตเนื้อหารายการ การออกแบบด้านองค์ประกอบศิลป์ และทักษะการสื่อสาร เพื่อให้รายการมีความน่าสนใจและน่าติดตามจากผู้ฟัง

4. ด้านองค์กร/หน่วยงาน การพัฒนาวิดีโอพอดแคสต์ ถือเป็นสื่อดิจิทัลที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์องค์กรได้เป็นอย่างดี ในแง่การทำการตลาดเชิงเนื้อหา (Content Marketing) ด้วยการสร้างสรรค์สื่อที่มีเนื้อหาอันทรงคุณค่าและมีประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีส่งผลทำให้องค์กรมีความที่น่าเชื่อถือ และยังเป็นการสร้างการรับรู้ให้องค์กรเป็นที่รู้จักมากขึ้นจากการค้นหาสารสนเทศที่สนใจของผู้ใช้บริการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังเป็นสื่อดิจิทัลรูปแบบใหม่ที่ใช้ต้นทุนในการผลิตต่ำ ทำให้สามารถช่วยประหยัดงบประมาณด้านการประชาสัมพันธ์ขององค์กรได้

รายการอ้างอิง (References)

- ชนินทร เพ็ญสุตร. (2561). พอดแคสต์สื่อทางเลือกใหม่: กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสหรัฐอเมริกาและไทย. *วารสารวิชาการ กสทช*, 2561(3), 272-289.
- ดวิษ ประภาณต์ และปฐมา สตะเวทิน. (2564). พฤติกรรมผู้บริโภคและรูปแบบการรับสื่อของกลุ่มผู้ฟัง Podcast เพื่อสร้างรูปแบบการนำเสนอและโปรโมทช่องรายการ Podcast ที่มีประสิทธิภาพบนแพลตฟอร์มFacebook ในประเทศไทย. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 15(2), 251-265.
- นภดล ร่มโพธิ์ และศากุน บุญอิต. (2564). การศึกษาธุรกิจ Podcast ในประเทศไทยในมุมมองของผู้จัด Podcast. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 45(173), 1-22.
- ปวรรัตน์ ระเวง. (2563). การวิเคราะห์เนื้อหาพอดคาสต์: บริการโอทีทีในกิจการกระจายเสียงของประเทศไทย. *วารสารวิชาการ กสทช*, 2563(5), 213-231.
- ศิวพร สุกฤตานนท์. (2566). การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบรายการและวิธีการนำเสนอระหว่างพอดคาสต์ที่ติดอันดับยอดนิยม ตะวันตกและไทย. *วารสารวิชาการ มทร. สุวรรณภูมิ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 8(1), 46-60.
- อาทิตย์ ทรัพย์สินวิวัฒน์. (2565). กระบวนการสื่อสารและคุณสมบัติของพิธีกรรายการพอดแคสต์. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 23(2), 55-70.
- อาลี ปรียากร. (2560). *การศึกษาแนวทางการผลิตรายการกระจายเสียงเพื่อเผยแพร่ผ่านรูปแบบรายการพอดแคสต์ในประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อาลี ปรียากร และกุลทิพย์ ศาสตระจุ. (2561). แนวทางการผลิตรายการกระจายเสียงผ่านรูปแบบรายการพอดแคสต์ในประเทศไทย. *วารสารนิเทศศาสตร์*, 36(3), 47-58.